

Vaistų kompensavimo ir išdavimo pokyčiai

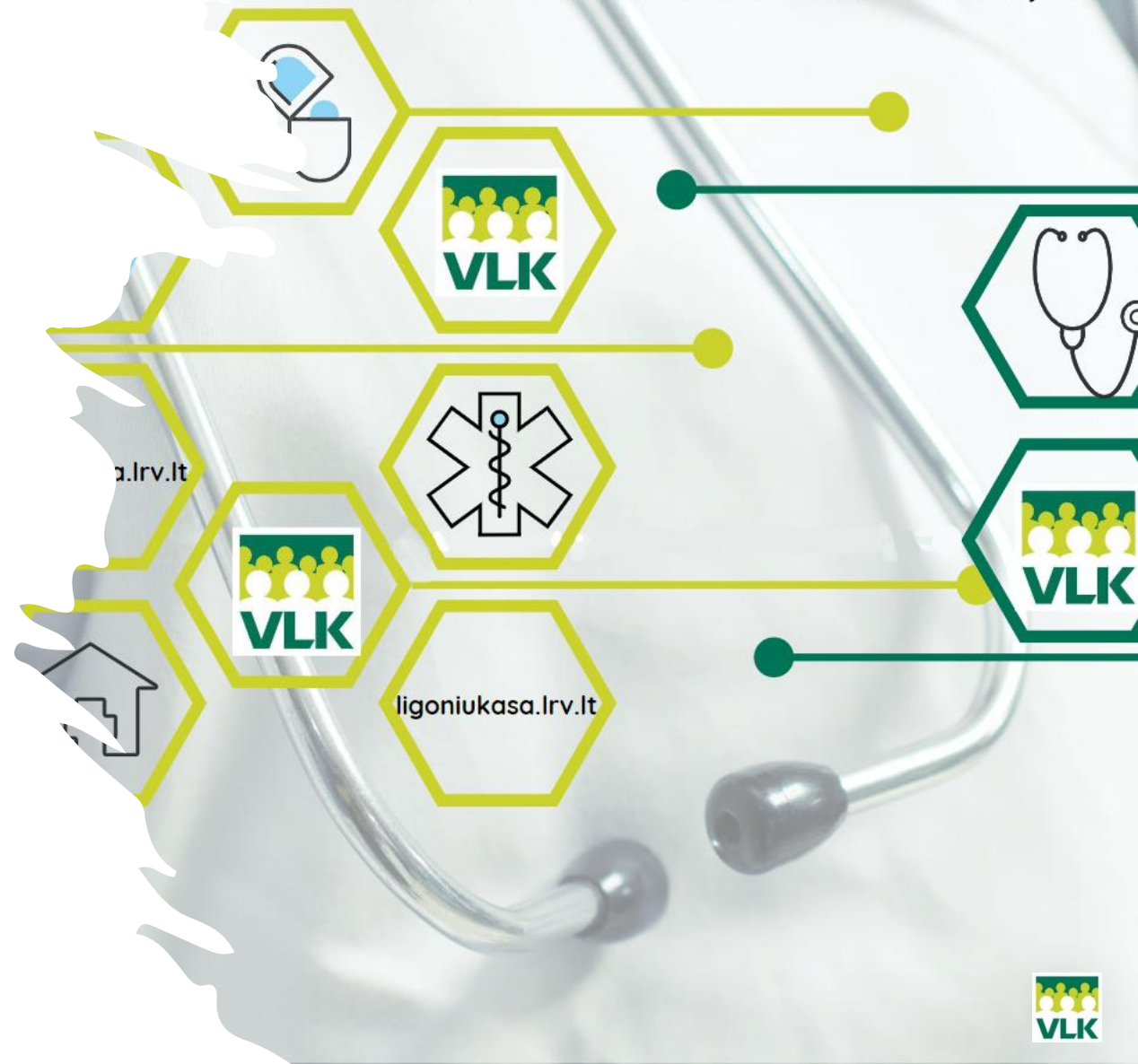
Vaistų departamentas
2026 m. spalio 14 d.

Turinys

- Vaistų kompensavimo pokyčiai ir apžvalga
- Pacientų priemokų padengimas
- Vaistų išdavimas pagal e. receptus
- Atsakingas vaistų vartojimas

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS

Naujų vaistų kompensavimas nuo rugsėjo mėn. (I)

Į kompensuojamųjų vaistų sąrašą perkelti visi vaistai, kurie iki 2026 m. liepos pabaigos laukė finansavimo rezerviniame sąraše.

KOMPENSAVIMO KOMISIJOS SIŪLYMAS

- 9 vaistai įvairių formų navikui gydyti
- 2 vaistai sergantiesiems širdies ir kraujagyslių ligomis bei turintiesiems lipoproteinų apykaitos sutrikimų
- 1 vaistas paveldėtam padidėjusiam cholesteroliui gydyti
- 1 vaistas vaikų augimo sutrikimams gydyti

13,3
mln. Eur

Numatomas PSDF lėšų poreikis
2026 m. rugsėjį–gruodį

Kompensavimo pradžios sąlygos

Gamintojai turi pasirašyti sutartis ir vaistai turi būti įtraukti į kainyną.

Naujų vaistų kompensavimas nuo rugsėjo (II)

Onkologinėms ligoms gydyti

Gimdos kūno vėžys

Durvalumabas, dostarlimabas

Gimdos kaklelio vėžys

Pembrolizumabas

Kiaušidžių, kiaušintakių ir pirminės pilvaplėvės vėžys

Rukaparibas

Plaučių vėžys

Alektinibas, durvalumabas, osimertinibas,
amivantamabas ir lazertinibas

Šlapimo pūslės vėžys

Durvalumabas

Odos melanoma

Nivolumabas ir ipilimumabas (laukiama sutarties pasirašymo)

Lėtinė mieloidinė leukemija

Asciminibas

Kitoms ligoms gydyti

Vaikų augimo sutrikimai

Somatropinas

Paveldėtas padidėjęs cholesterolis

Evolokumabas

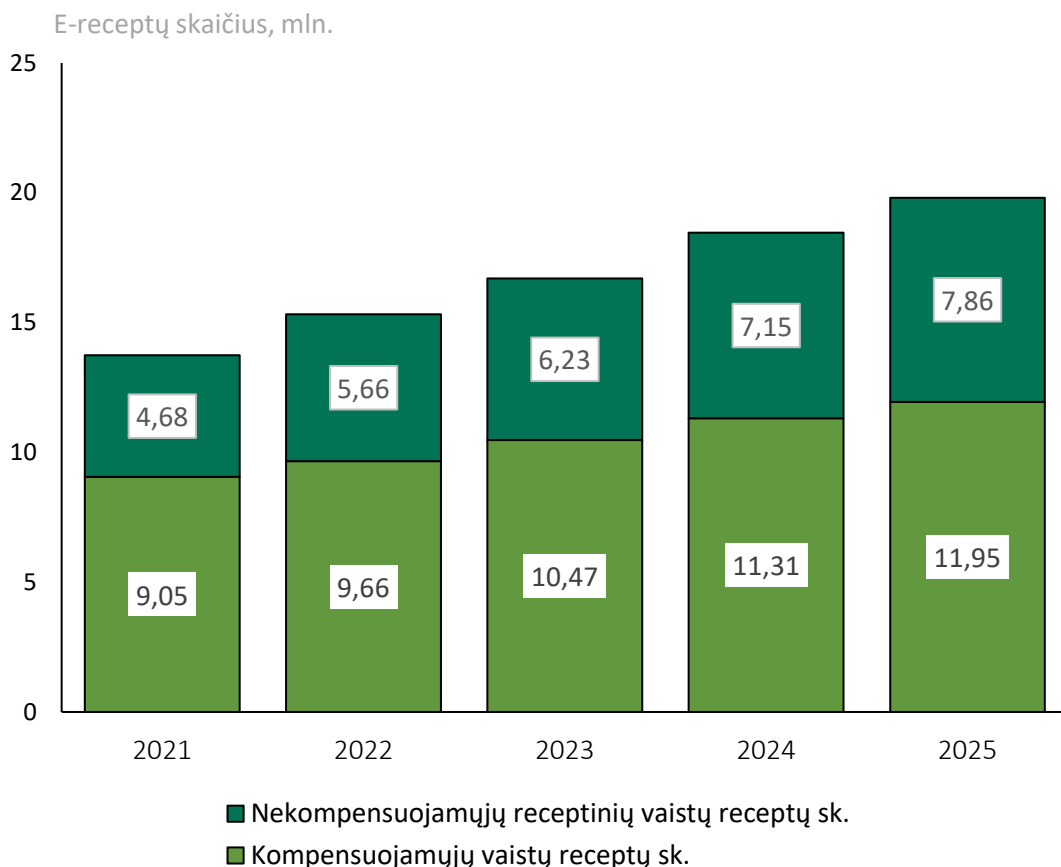
Lipoproteinų apykaitos sutrikimai

Evolokumabas ir inklsiranas

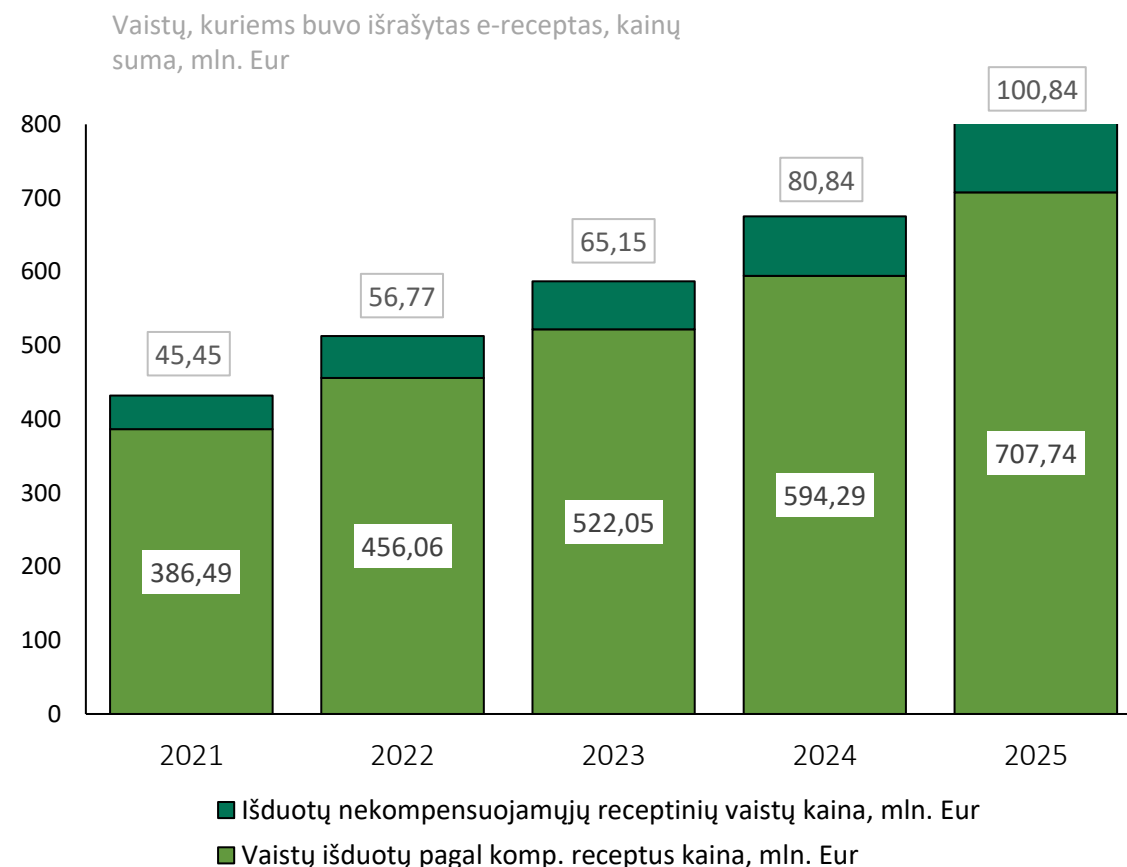
Pacientams po miokardo infarkto,
išeminio insulto ar sergantiems kitomis
sunkiomis širdies ir kraujagyslių ligomis.

PSDF ir valstybės biudžetas kompensavo 83.9% visų 2025 metais išduotų receptinių vaistų vertės

Receptiniams vaistams **išrašytų e-receptų skaičius** nuolat auga: kompensuojamųjų po +7.2% kasmet; nekompensuojamųjų po +13.8% kasmet.

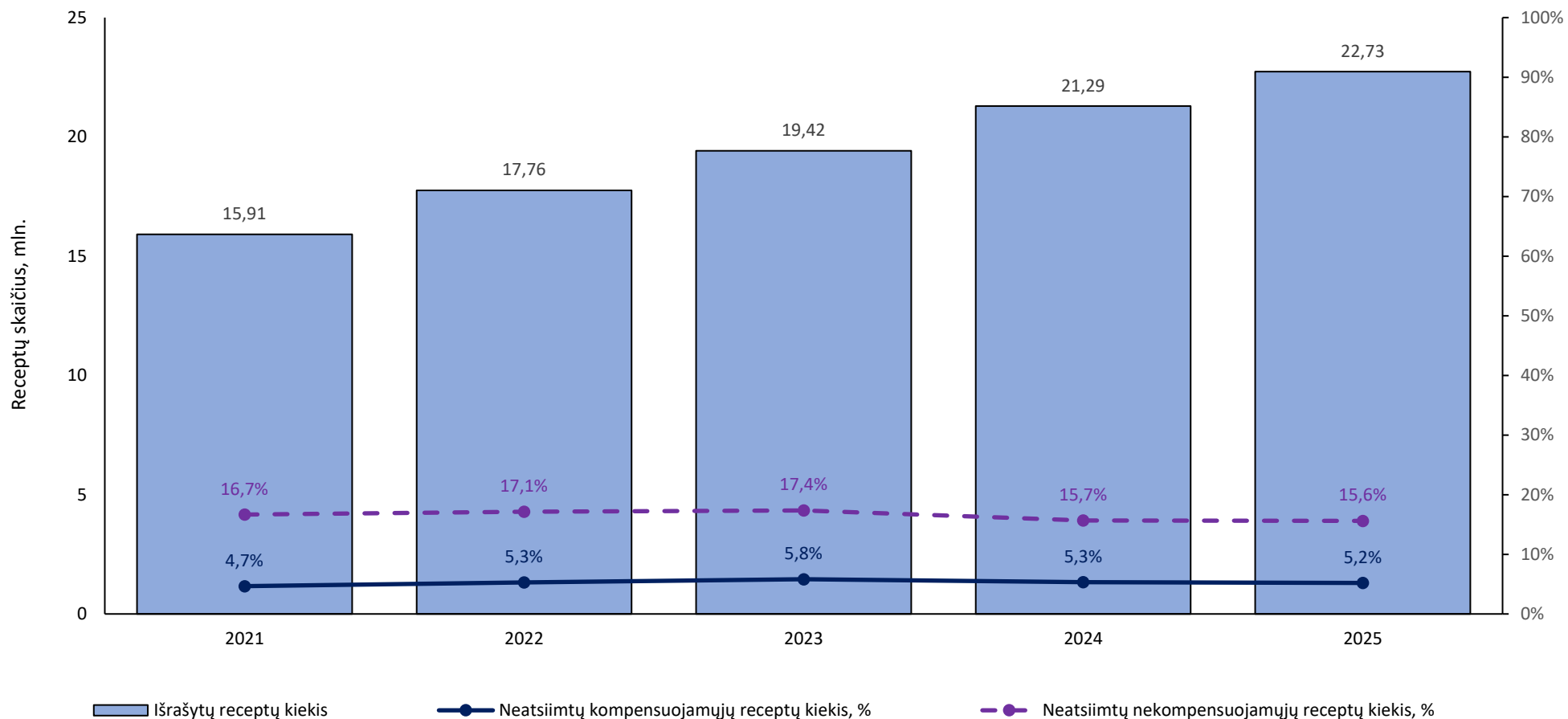
2025 metais **e-receptinių vaistų išduota** už 808.6 mln. Eur: 130.1 mln. Eur (16.1%) sumokėjo pacientai, 28.5 mln. Eur priemokų padengė VB, 651.0 mln. Eur kompensavo PSDF.

*Vaistų kainų suma – vaistų mažmeninių kainų suma.

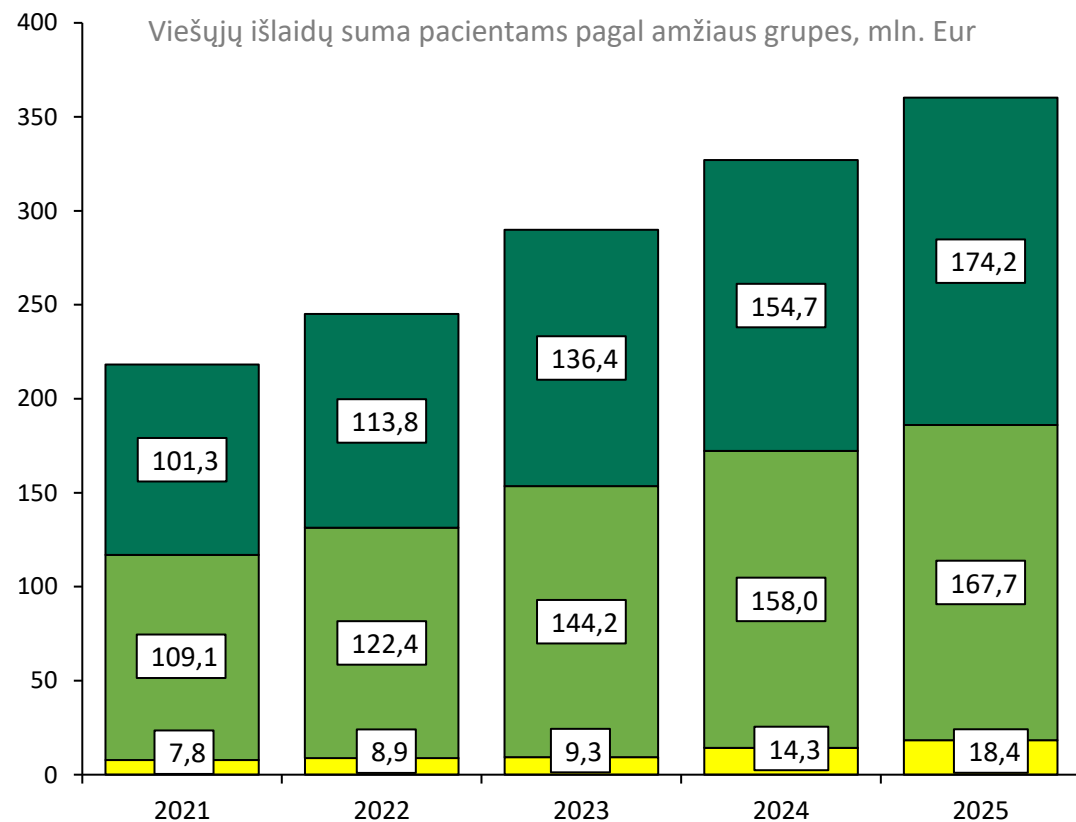
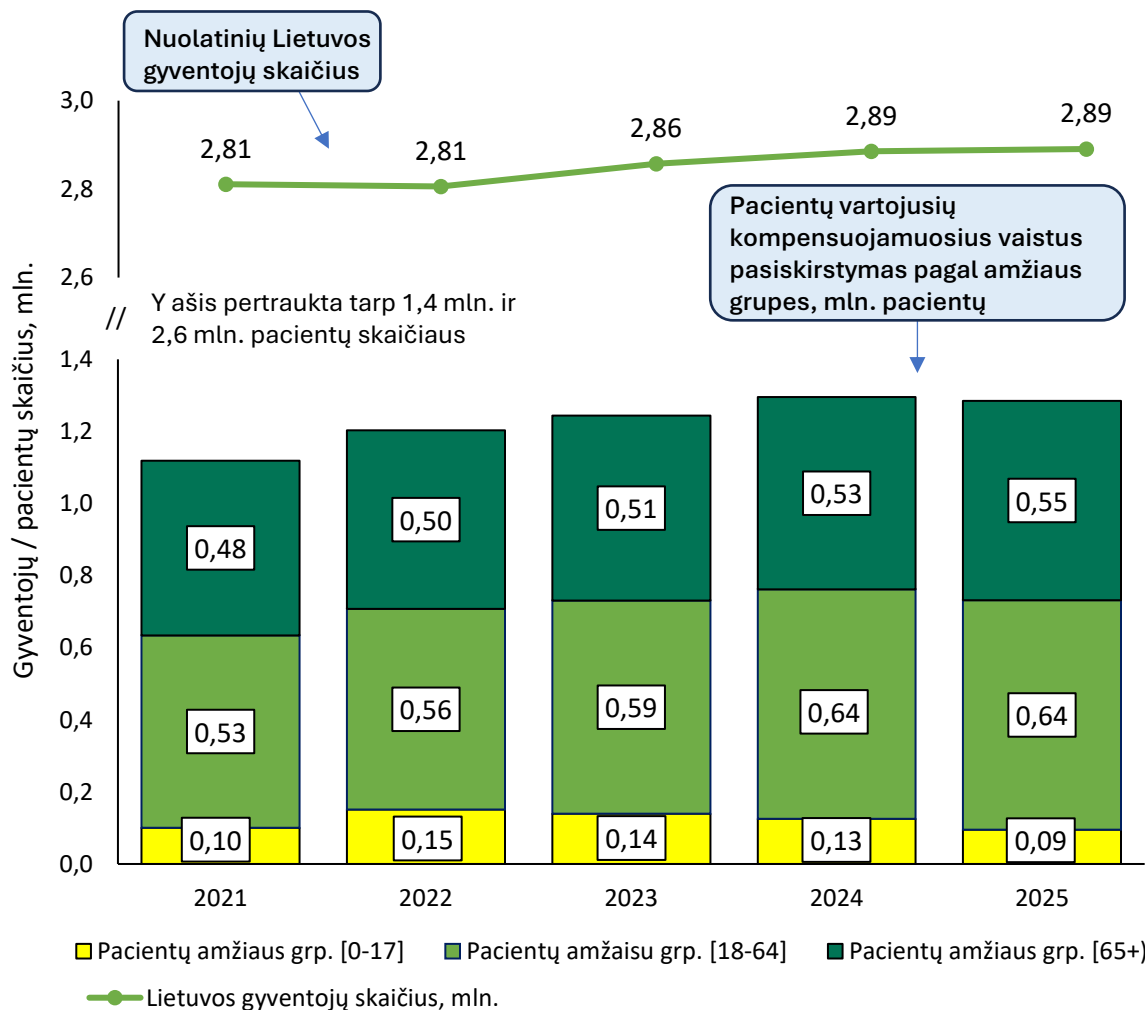
Duomenys gauti naudojant Valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos (VDV IS) kaupiamus duomenis.
Kompensavimo statusas nustatomas pagal vaisto išrašymo duomenis.

Tris kartus dažniau pacientai vaistinėje neįsigyja receptinio nekompensuojamojo vaisto lyginant su kompensuojamaisiais

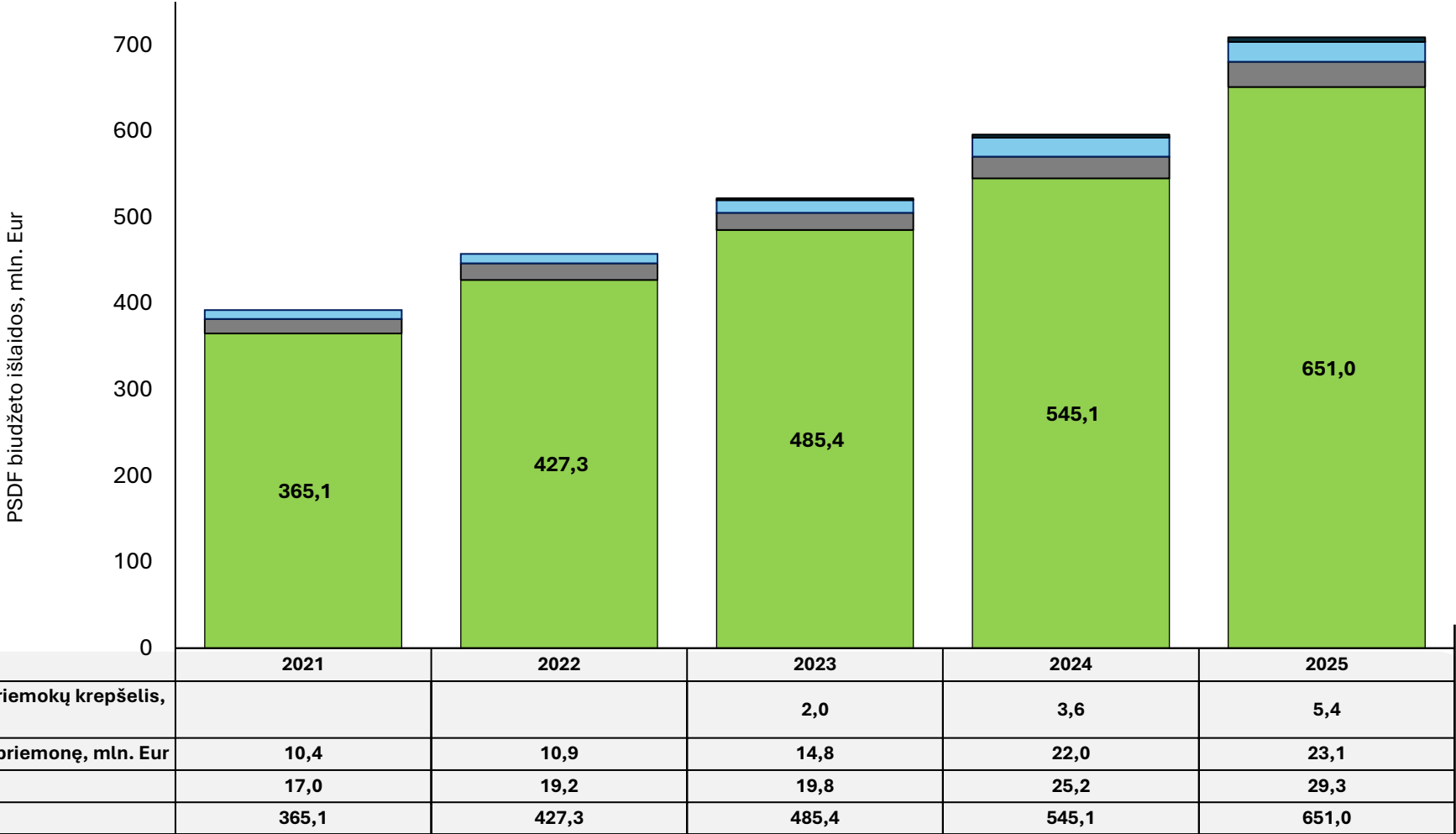
2025 m. kompensuojamuosius vaistus vartojo per 44 % nuolatinių Lietuvos gyventojų, didžiausia lėšų dalis atiteko pacientų, vyresnių nei 65 m. vaistų kainų kompensavimui

(neįtraukiami onkologinėms ligoms gydyti skirti priešnavikiniai vaistai)

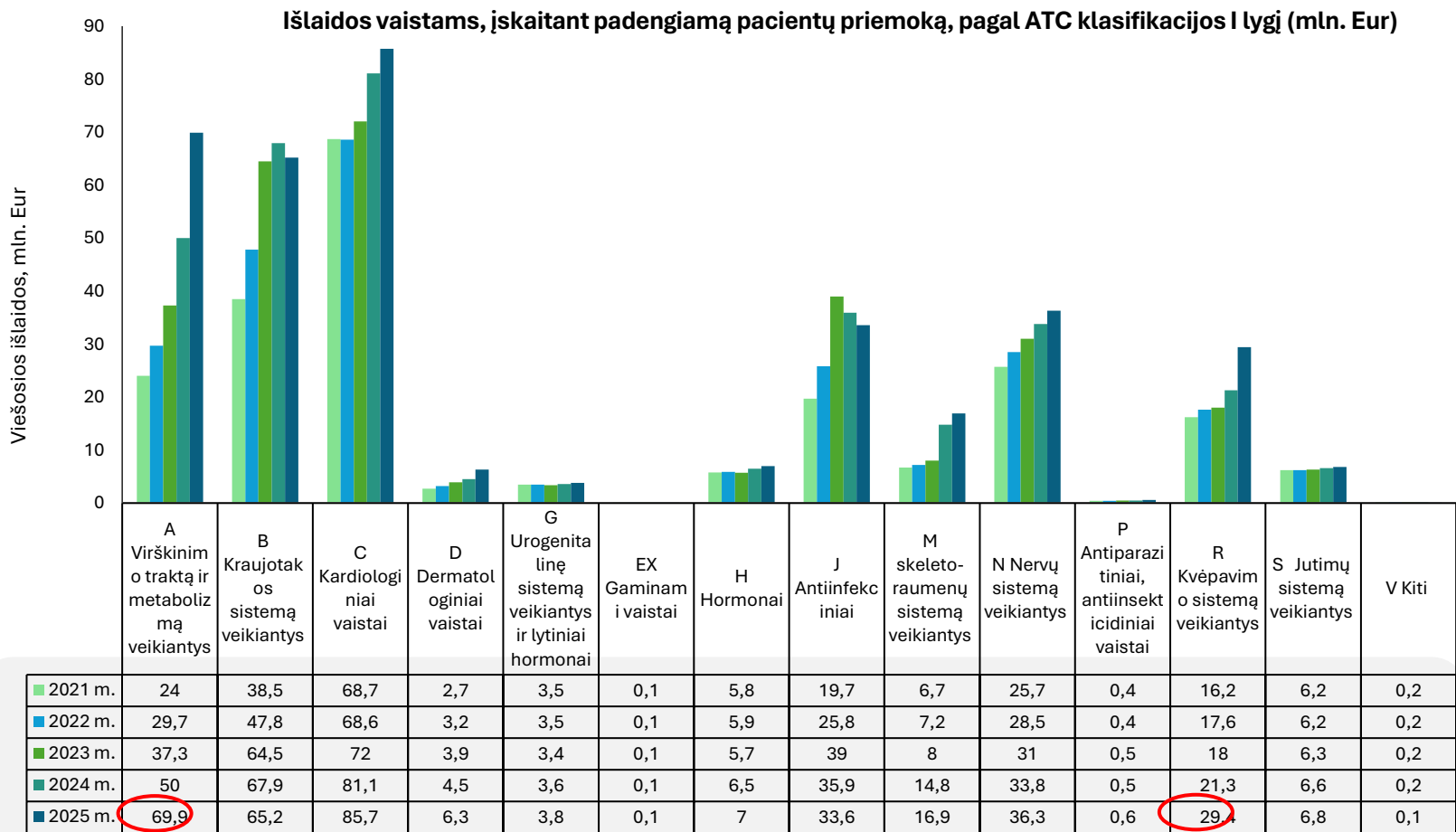

Prioritetinė vaistų politikos kryptis – pacientų priemokų už kompensuojamuosius vaistus mažinimas

Nuo 2021 m., valstybės biudžeto lėšomis dengiamų priemokų suma išaugo beveik 3 kartus (nuo 10,4 mln. Eurų iki 28,5 mln. Eur.)

Per penkerius metus viešosios išlaidos* vaistams, skirtiems onkologinėms ligoms gydyti išaugo 2 kartus

Priešnavikinius vaistus vartoja 4.4 % pacientų*, išlaidos šios vaistų grupės kompensavimui sudaro beveik 47 % PSDF vaistams skiriamų lėšų (319,3 mln. Eur).

Kompensuojamuosius kardiologinius vaistus vartoja 76 % pacientų* arba kas trečias šalies gyventojas, išlaidos šios vaistų grupės kompensavimui sudaro 12,6 %.

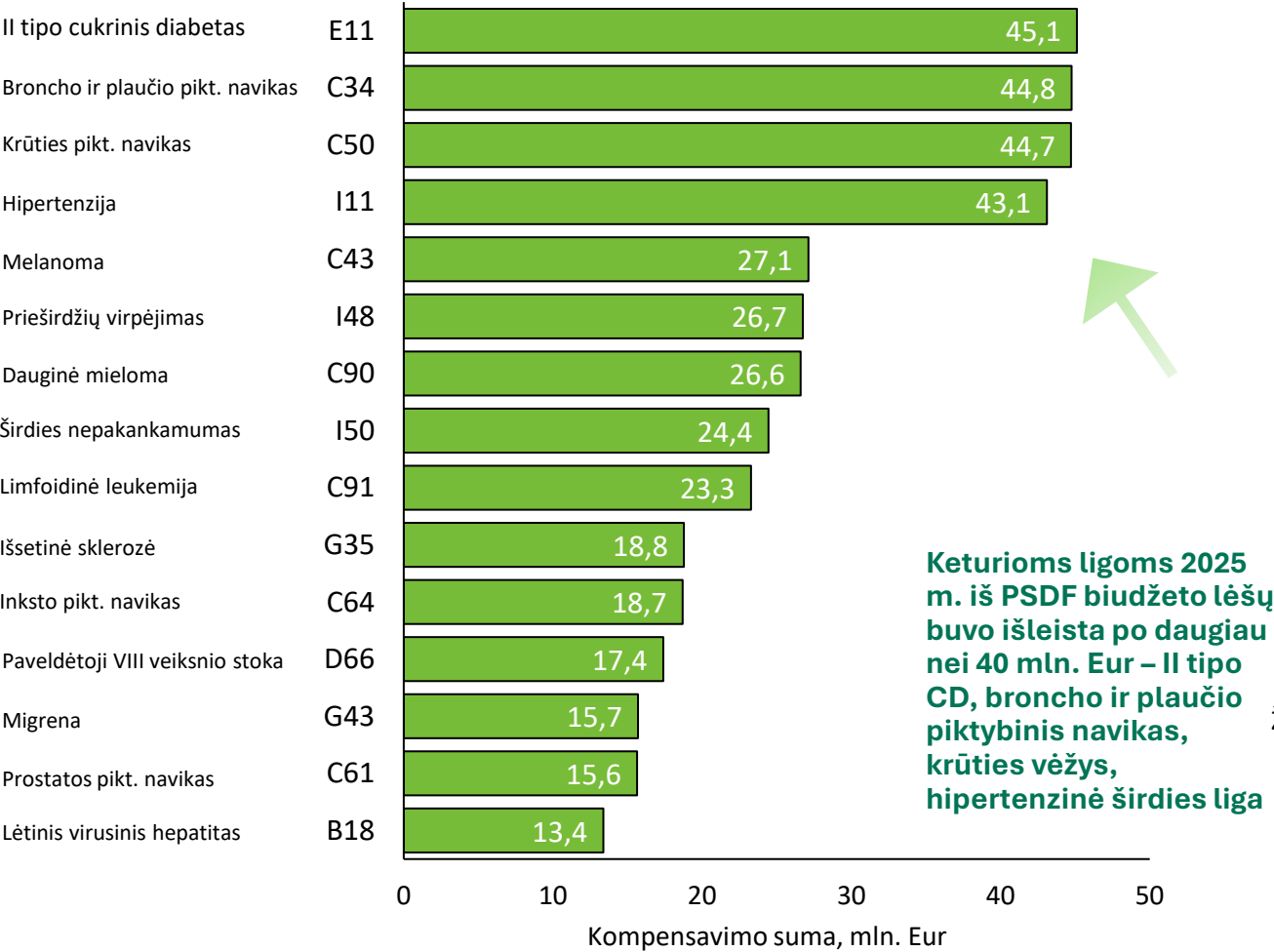
*pacientų dalis skaičiuojama nuo unikalaus pacientų skaičiaus, kurie 2025 m. vartojo kompensuojamuosius vaistus)

*Viešosios išlaidos – lėšos skirtos vaistų bazinių kainų bei padengiamų pacientų priemokų kompensavimui

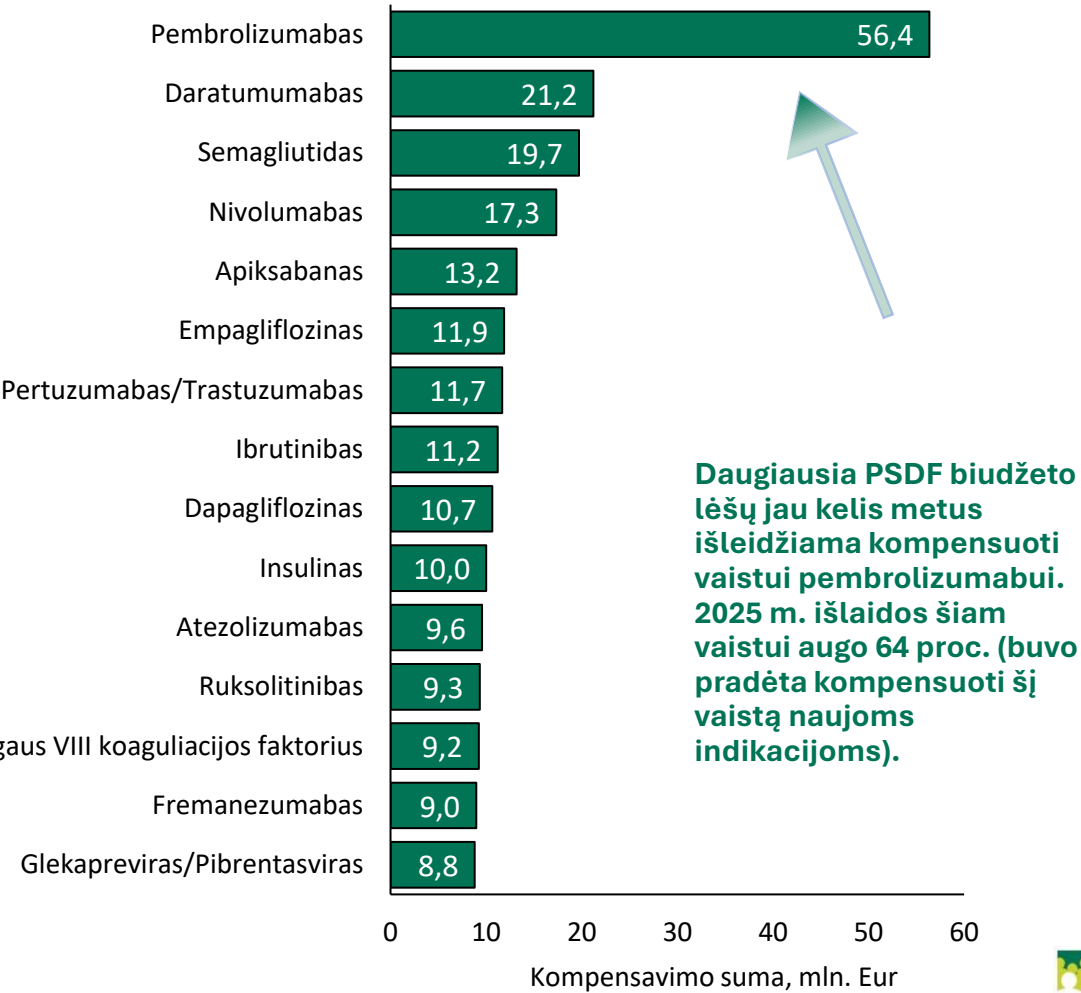

2025 m. daugiausia PSDF biudžeto lėšų buvo skirta kompensuojamiesiems vaistams II tipo CD gydymui

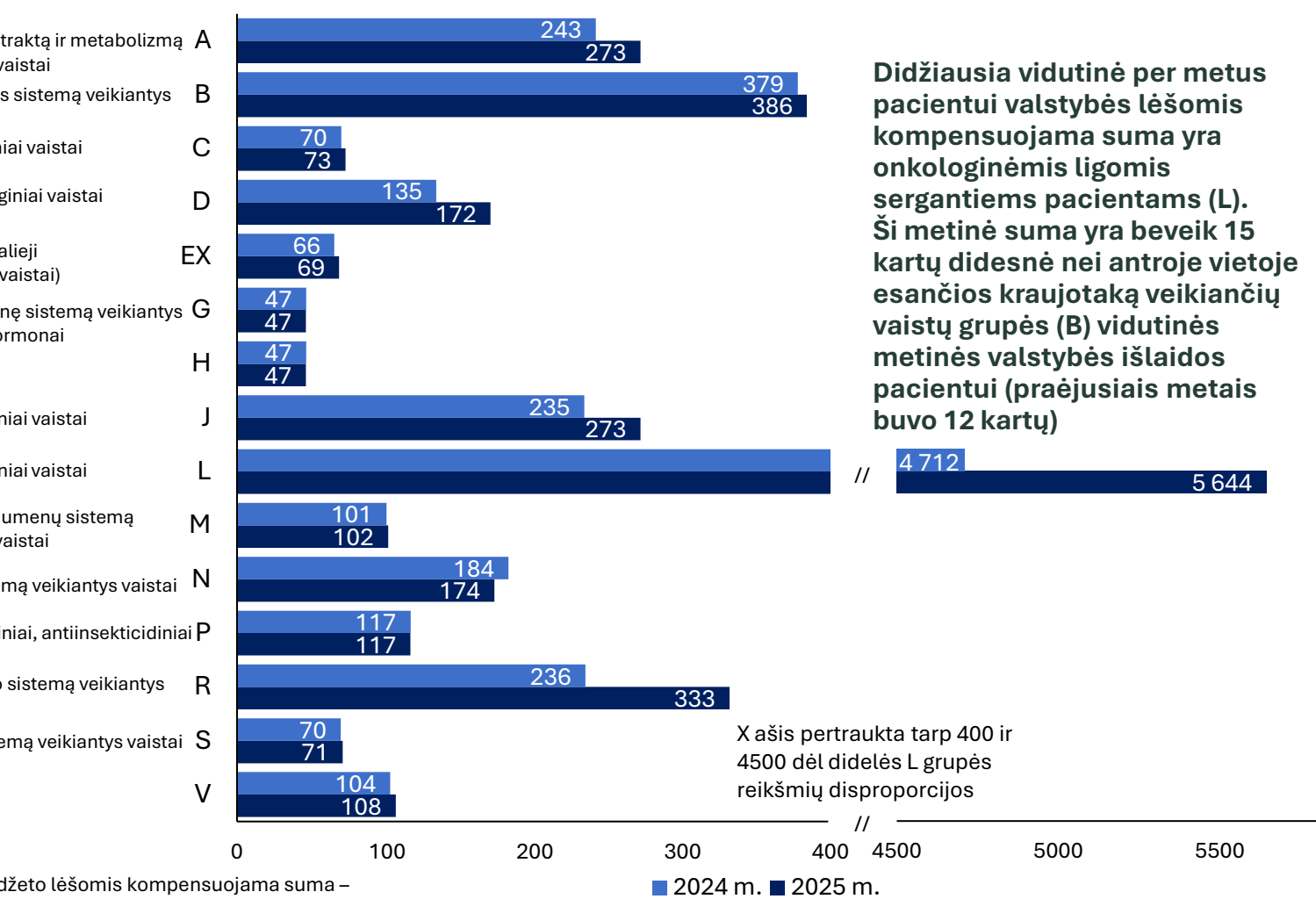
TOP 15 TLK-10-AM diagnozių, pagal PSDF biudžeto išlaidų sumą, mln. Eur

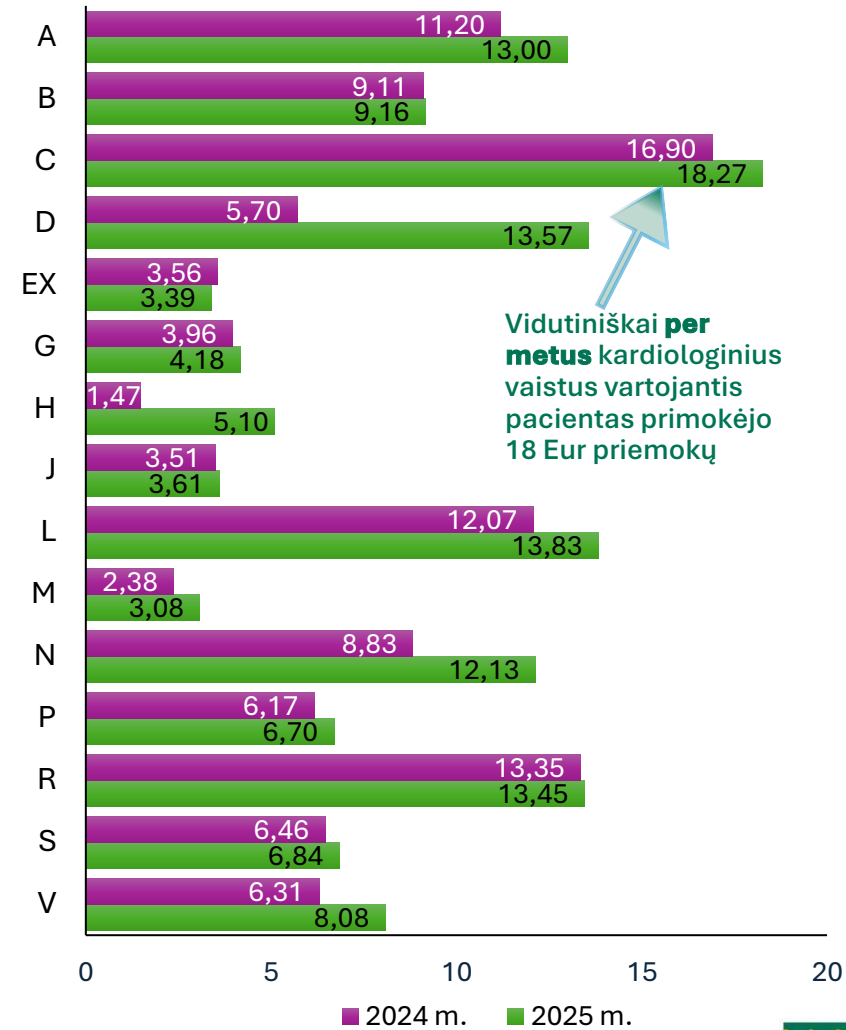
TOP 15 vaistų bendriniais pavadinimais, pagal PSDF biudžeto išlaidų sumą, mln. Eur

Vidutinė per metus vienam pacientui PSDF biudžeto lėšomis kompensuojama* suma pastaraisiais metais didėjo beveik visose ATC I lygio vaistų grupėse

*PSDF biudžeto lėšomis kompensuojama suma – PSDF biudžeto lėšos skirtos vaistų bazinių kainų kompensavimui

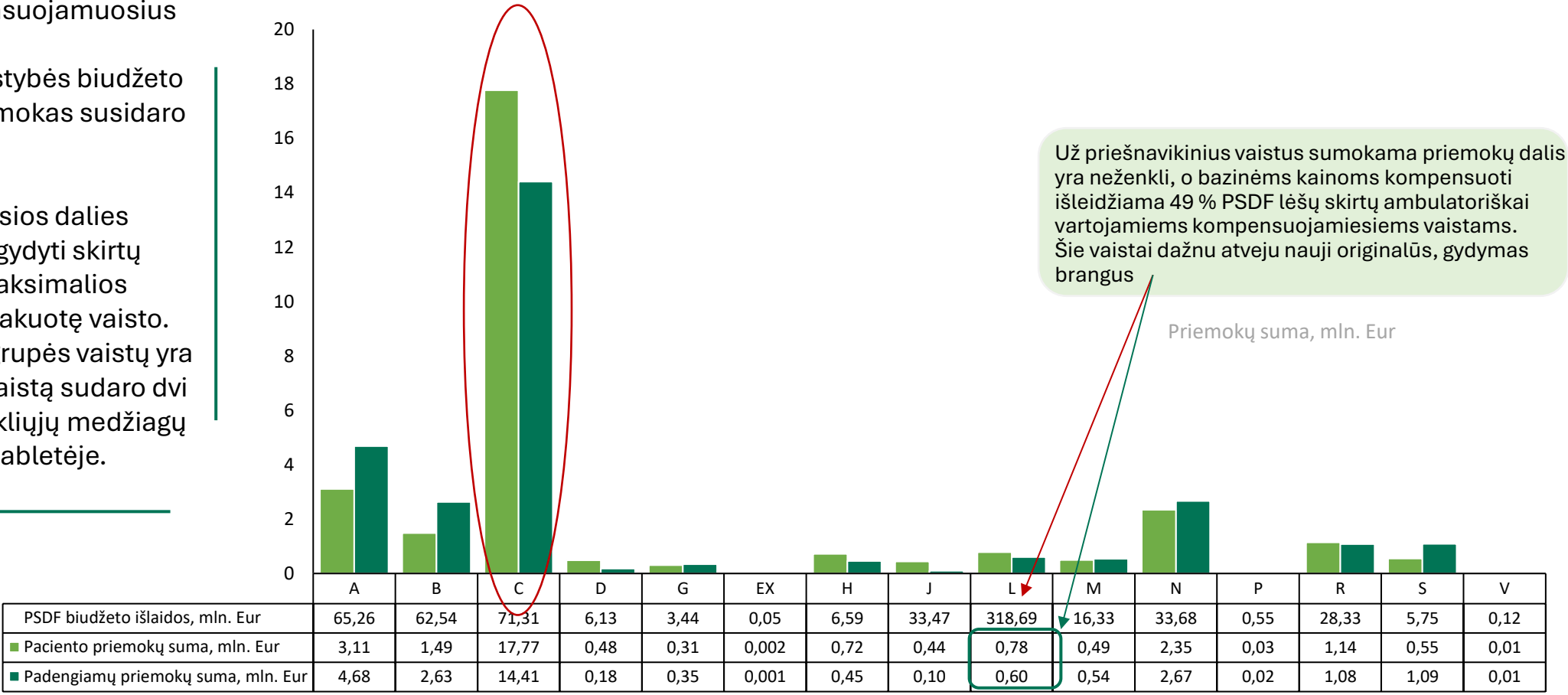

2025 m. daugiausia priemokų sumokėta už kardiologinius (C) ir virškinamojo trakto ir metabolizmo ligoms (A) skirtus kompensuojamuosius vaistus

Daugiausia priemokų sumokama už kardiologinius kompensuojamuosius vaistus.

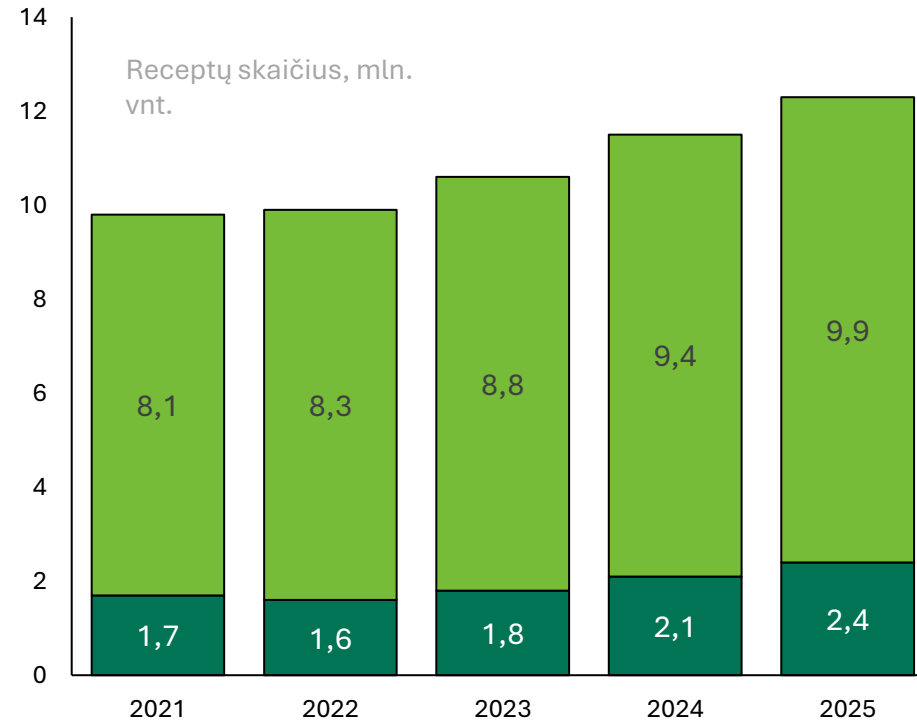
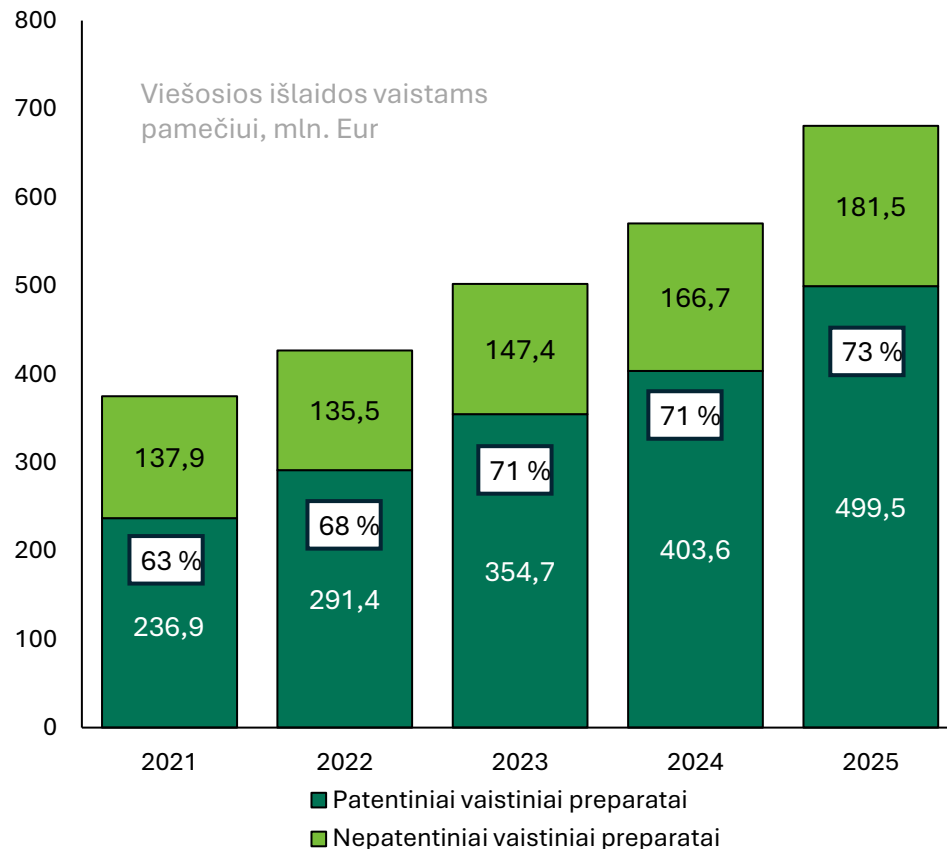
Sudėjus pacientų ir valstybės biudžeto lėšomis mokamas priemokas susidaro net **32 mln. Eurų**.

Taip nutinka, nes didžiosios dalies kardiologinėms ligoms gydyti skirtų vaistų priemokos yra maksimalios leistinos – 5,87 Eur už pakuotę vaisto. Taip pat didelė dalis C grupės vaistų yra sudėtiniai vaistai, t. y. vaistą sudaro dvi ar daugiau skirtingų veikliųjų medžiagų sukombinuotų vienoje tabletėje.

Patentiniai vaistai – vartoja 40 proc. pacientų, o viešosios išlaidos* sudaro per 73 proc.

Didėjant viešosioms išlaidoms vaistų kompensavimui, stabiliai auga išlaidos patentiniams ir nepatentiniam vaistams. Į kompensuojamųjų vaistų A sąrašą ir kainyną įtraukiant vis daugiau naujų vaistų, didėja išlaidų dalis patentinių vaistų kompensavimui – per penkerius metus +10 proc.

Šiuo metu kompensuojamųjų vaistų kainyne yra apie 16,8 % originalių vaistų, kurių patentinės apsaugos laikotarpis nėra pasibaigęs ir rinkoje nėra generinių analogų.

*Viešosios išlaidos – PSDF biudžeto išlaidų bazinių kainų kompensavimui ir padengiamų paciento priemokų suma

** Šiame pristatyme patentiniais vaistais vadinami etiniai vaistai, kurių patentas yra galiojantis, nepatentiniais vaistais laikomi generiniai vaistai ir etiniai vaistai, kurių patento galiojimas pasibaigęs

Kam yra padengiama paciento priemoka už išrašytus kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones (MPP)?

- Apdraustajam, kuriam yra **75 m. ir daugiau metų**.
- Apdraustam **asmeniui su negalia***, gaunančiam **mažai draudžiamųjų pajamų*** (mažiau nei **468 Eur** per mėnesį).
- Apdraustajam, kuriam yra **suėjęs senatvės pensijos amžius** ir **kuris gauna mažai draudžiamųjų pajamų*** (mažiau nei **468 Eur** per mėnesį).

*Asmuo su negalia – asmuo, kuriam nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis.

*Draudžiamosios pajamos – pajamos, pagal kurias skaičiuojamos „Sodros“ pensijos, taip pat kitos socialinio draudimo išmokos.

Daugiau informacijos ligoniukasa.lrv.lt

➤ SEKITE MUS   / Valstybinė ligonių kasa

✉ info@vlk.lt
☎ +370 5 232 2222

Daugiau apie
vaistus ir MPP →

Kaip kaupiamas kompensuojamųjų vaistų priemokų krepšelis?

Pacientai įsigyja kompensuojamųjų vaistų

- su mažiausia priemoka,
- vieno tiekėjo grupės vaistų,
- biologinių,
- mažo terapinio indekso,
- gydytojų konsiliumo sprendimu paskirtų vaistų.

Nuo kiekvienų metų pradžios už šiuos vaistus paciento sumokėtos priemokos yra sumuojamos, kol sukaupto priemokų krepšelio suma pasiekia

70,02 euro

Toliau iki metų pabaigos šių kompensuojamųjų vaistų priemokų pacientui mokėti nereikia. Jos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis.

! Vaistinės apie sukauptą priemokų krepšelį informuojamos automatiškai, o pacientas informaciją apie savo sukauptą priemokų krepšelį gali pasitikrinti E.sveikatos portale.

Daugiau informacijos ligoniukasa.lrv.lt

SEKITE MUS   / Valstybinė ligonių kasa

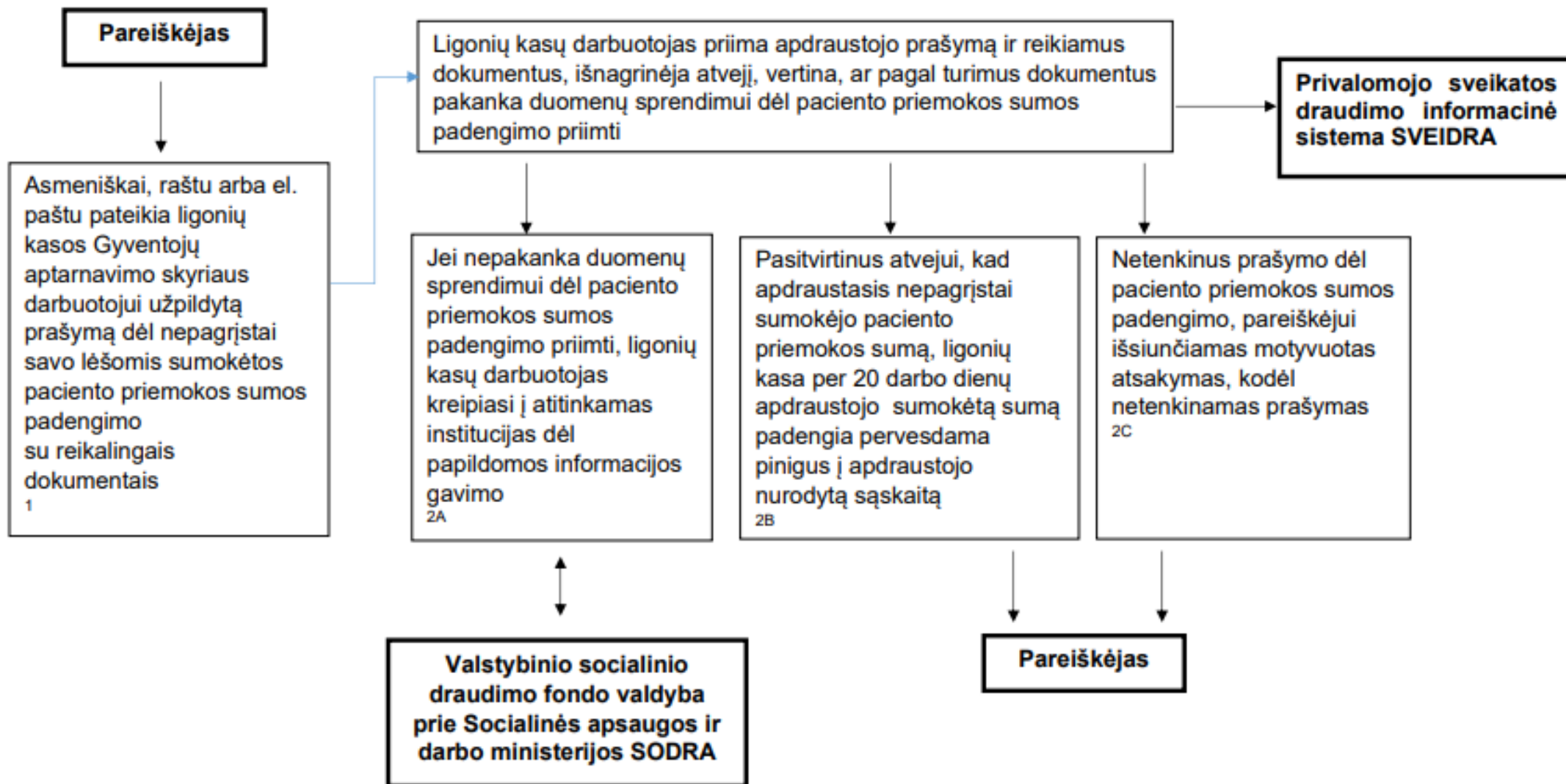
 info@vlk.lt

 +370 5 232 2222

Kaip elgtis, jeigu vaistinėje teko sumokėti paciento priemoką, nors gyventojas turėjo teisę į priemokos padengimą?

Paciento priemokos padengimo prašymo nagrinėjimo schema

Vaistų išdavimas pagal e. receptus

Vaistų/MPP išdavimas pagal e. receptus

Dalinis vaistų/komp. MPP išdavimas

Sudėtinių vaistų išdavimas atskiromis dalimis

E. receptai su žyma „Pagal poreikį“ nenustoja galioti po 30 d.

Komp. vaistų/MPP išdavimas be recepto

Dalinis išdavimas – patogesnis vaistų/MPP įsigijimas

Taikomas visiems elektroniniams ir 1 formos popieriniams receptams

Nelieka „Gydymui tęsti“/„Ilgalaikiam gydymui“ žymos bei su tuo susijusio „išdavimų skaičiaus nurodymo“

Pacientas galės įsigyti vaistus/komp. MPP dalimis – iki 3 mėn. gydymo kursui skirtą kiekį (yra išimtys)

Sudėtinių vaistų išdavimas atskirai pagal sudedamąsias veikliąsias medžiagas

Leidžiama **tik sutrikus** sudėtinio vaisto tiekimui ir tik sutikus pacientui

Galima išduoti sudėtinio vaisto sudėtines dalis atskirais vaistais **nekeičiant sudėtinių dalių**

Gali būti išduodami atskirais mono ar sudėtiniais vaistais

Pagal e. receptą, kuriame išrašytas sudėtinis vaistas, atskiri vaistai gali išduodami **tik toje pačioje vaistinėje tuo pačiu metu**

Išdavimo dokumente turi būti žyma „Išduoti vaistą atskiromis veikliosiomis medžiagomis“

Netaikoma įsigyjant **internetu**

Komp. vaistų/MPP išdavimas be recepto

Sąlyga – komp. vaistai/MPP turėjo būti vartoti/naudoti ne trumpiau kaip paskutinius 3 mėn.

Galima išduoti, atsižvelgiant į paskutinį išdavimą pagal receptą (pagal „Pakanka iki data“) **ne anksčiau kaip 15 d.** iki pasibaigs prieš tai išduoti vaistai/ komp. MPP ir **ne vėliau kaip 15 d.** po komp. vaistų/MPP suvartojimo/sunaudojimo

Leidžiama išduoti vieną kartą **iki 30 d. vartojimo/naudojimo laikotarpiui** (išimtis, kai negalima išardyti pakuotės)

Netaikoma – narkotiniams, psichotropiniams, antinavikiniams, antipsichoziniams, antidepresantams ir antiinfekciniams vaistams, imunoterapijos, biologinės terapijos, onkohematologinėms ligoms gydyti skirtiems vaistams, kvetiapiui, zaleplonui, meksazolamui, pregabalinui ir somatropinui

Formuojamas el. išdavimo dokumentas su žyma „Išduodamas vaistas/MPP be galiojančio recepto“

Turi atitikti A ar C sąraše nustatytas skyrimo sąlygas

Tarptautinis recepto pripažinimas (I)

Kokie vaistai?

Visi receptiniai vaistai, išskyrus narkotinius, ekstemporaliuosius, vardinčius vaistus. Kai kurios šalys taiko ribojimus įsigyti psichotropinius vaistus

Negalima įsigyti vaistų, kurių el. receptai dar yra neįsigalioję arba galiojimo laikas yra pasibaigęs

Farmacijos specialistas negali keisti farmacinės formos ir/ar vaisto stiprumo, vartojimo būdo

Svarbu! Lietuvos valstybė iki 2027 m. sausio 3 d. kitoms ES ar EEE valstybėms neperduos receptų, kuriuose išrašyti įkvepiamieji vaistai, milteliai, milteliai, skirti injekciniam ar infuziniam tirpalui ruošti, ar skystos ir minkštos farmacinės formos vaistai, duomenų.

Tarptautinis recepto pripažinimas (II)

- Daugiau informacijos galima rasti

[E. sveikatos portalas/Gyventojams](#)

Apie e. sveikatą	
Apie IPR IS	
Apie ESPBI IS	+
Tarpvalstybinės elektroninės sveikatos paslaugos	–
Tarpvalstybinis e. receptas	–
Informaciniai pranešimai pacientui	
Tarpvalstybinė paciento suvestinė	
Vykdomi projektai	+

Šalis	Lietuva perduoda e. recepto duomenis	Lietuva gauna e.recepto duomenis
Latvija	✓	✓
Lenkija	✓	✓
Ispanija	✓	✓
Graikija	✓	✓
Portugalija	✓	✓
Estija	✓	✓
Čekija	✓	✓
Suomija	✓	✓
Kroatija	✓	✓
Kipras	✓	✓

Tarptautinis recepto pripažinimas (II)

Už ES/EEE valstybėje įsigytus vaistus pagal LT e. receptą pacientas turi sumokėti visą kainą

Svarbu! Išsaugokite vaisto pirkimo kvitą, kvito kopiją arba vaisto įsigijimą patvirtinančius dokumentus

Jeigu LT apdraustasis asmuo laikino buvimo kitoje ES/EEE valstybėje metu savo lėšomis įsigijo vaistą, kuris LT yra kompensuojamas PSDF lėšomis, ne vėliau kaip per 1 m., turėtų kreiptis į VLK dėl jo patirtų išlaidų kompensacijos (kompensuojama pagal LT teisę)

Daugiau informacijos [Europos šalyse įsigytų receptinių vaistų išlaidų kompensavimas - Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos](#)

Atsakingas vaistų vartojimas

Atsakingas vaistų vartojimas (I)

1 Pažinkite savo ligą ir laikykitės gydytojo nurodymų

Sužinokite, kas ligą provokuoja ar blogina. Paskirtus vaistus vartokite taip, kaip nurodė gydytojas.

2 Vartokite paskirtas vaistų dozes

Savarankiškai nemažinkite ir nedidinkite dozių. Gydytojas jas parenka pagal individualią jūsų būklę.

3 Laikykitės gydymo trukmės ir režimo

Nenutraukite vaistų vartojimo anksčiau, nei nurodė gydytojas, net ir pasijutę geriau.

4 Mažinkite ligos rizikos veiksnius

Daugiau judėkite, koreguokite antsvorį, mitybą ir žalingus įpročius. Prireikus pasitarkite gyvensenos medicinos specialistą.

5 Turėkite vartojamų vaistų sąrašą

Užsirašykite vaistų pavadinimus ir dozes. Sąrašas padeda išvengti vartojimo klaidų ir nepageidaujamos vaistų sąveikos.

Atsakingas vaistų vartojimas (II)

6 Stebėkite ligos ir gydymo eigą

Žymėkite gydytojui svarbius sveikatos rodiklius jo nurodytu laiku. Apie įtariamą nepageidaujamą reakciją taip pat praneškite Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai (VVKT).

7 Apie būklės pokyčius nedelsdami informuokite gydytoją

Praneškite ir apie įtariamą nepageidaujamą reakciją. Gydytojas įvertins, ar reikia tyrimų ar keisti gydymą.

8 Tikrinkite galiojimą ir tinkamai laikykite vaistus

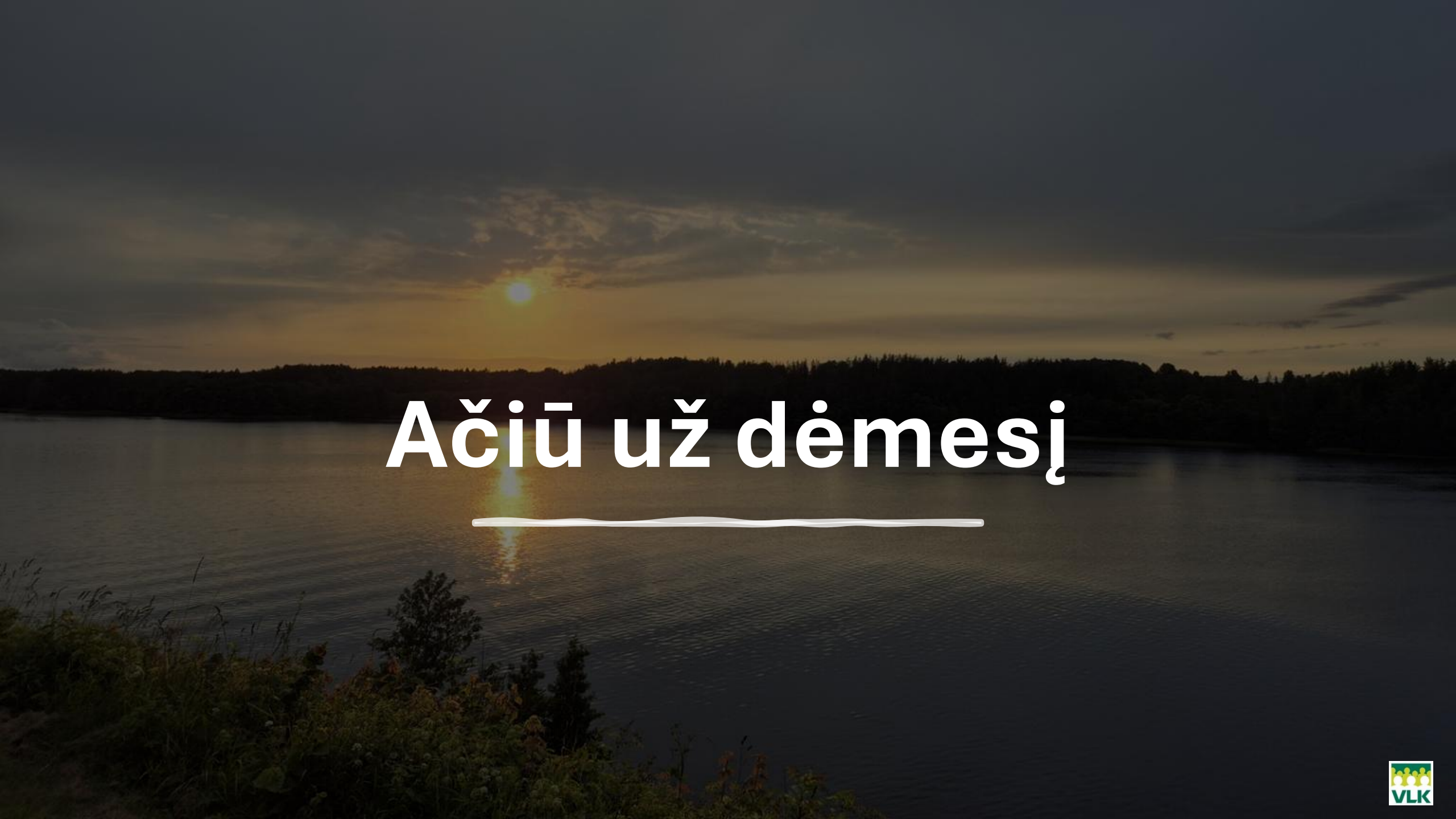
Laikykitės pakuotėje nurodytų sąlygų, saugokite nuo vaikų. Pasenusius ar nereikalingus vaistus pristatykite į bet kurią vaistinę.

9 Palyginkite analogiškų vaistų kainas

Generiniai vaistai turi tą pačią veikliąją medžiagą ir jos kiekį, o dažniausiai kainuoja mažiau. Dėl tinkamo pasirinkimo pasitarkite su gydytoju ar vaistininku.

10 Vaistus įsigykite tik teisėtose vietose

Pirkite vaistinėse, jų interneto svetainėse ar licencijuotose mažmeninės prekybos įmonėse. Neteisėtose vietose rizikuojate įsigyti falsifikatų.

A serene sunset scene over a calm lake. The sun is low on the horizon, casting a golden glow across the sky and reflecting on the water. The sky is filled with soft, wispy clouds. In the foreground, there are dark silhouettes of trees and bushes. The text "Ačiū už dėmesį" is centered in a large, white, sans-serif font, with a thin white horizontal line underneath it.

Ačiū už dėmesį